

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1691. usque ad annum 1701

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1781

VD18 13322648

§. 116. Parisinæ Facultatis Theologicæ sententia contra hunc casum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67627](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67627)

Sæc. XVII., nostri nos submittimus, nostrasque
 A. C. 1701. „sententias & doctrinas eidem confor-
 „mabimus, serio dolentes, quod con-
 „scientiæ casum ibidem contentum ap-
 „probaverimus: „ Insuper Sarrazinus
 Reginus linguæ hebraicæ Professor palam
 die prima Aprilis declarabat, quod
 præfato casui non subscripserit, et si
 ejus nomen in decisione typis impres-
 sa legatur, e contrario autem doctri-
 nam in Archiepiscopi Parisiensis decreto
 contentam libentissime amplectatur, ei-
 que semper suam sententiam conforma-
 turum spondeat.

§. CXVI.

*Parisiensæ Facultatis Theologicæ sen-
 tentia contra hunc casum.*

*Caus. Ques-
 nel. p. 433.*

Historiam hujus casus integram huc
 adducere lubet, ne sæpius inter-
 rupta hujus relationis series lectori tæ-
 diofa vel molesta accidat: subjungimus
 igitur Facultatis Theologicæ Parisien-
 sis censuram, quantumvis nonnisi anno
 hujus sæculi quarto pronuntiata fuisset:
 Erat autem tenoris sequentis.

„Die Lunæ prima Septembris Anni
 „1704. habita sunt in aula Collegii Sor-
 „bonæ, post solemne Sacrum de Spiritu
 „Sancto, Comitia S. Facultatis gene-
 „ralia ordinaria: in quibus M. Joannes
 „Vi-

„Vivant, Syndicus, dixit, Eminen- Sæc. XVII.
 „tissimum D. Cardinalem Archiepisco- A. C. 1701.
 „pum Parisiensem accersitis ad se, &
 „summa humanitate exceptis, vene-
 „randis quatuor e Sapientissimis Ma-
 „gistris nostris Senioribus & Syndico,
 „hæc ab ipsis referenda ad Sacram Fa-
 „cultatem gravissima Oratione decla-
 „rasse: Regem Christianissimum pro
 „ximio, quo flagrat, studio Religio-
 „nis & singulari, qua Sacrum hunc or-
 „dinem prosequitur, benevolentia,
 „optare: ut, quoniam duo ex hoc or-
 „dine Magistri, videlicet M. Nicolaus
 „Petit - Pied, Lector Sorbonicus, &
 „M Hyacinthus De Lan, Ecclesiæ Ro-
 „thomagensis Theologus, revocare con-
 „tumaciter renuunt, subscriptam a se
 „in libello inscripto, *Casus Conscientiæ*,
 „doctrinam, quæ comperta sit favere
 „damnatis Janſenii erroribus, com-
 „pressa scandala renovare, Pontificiis
 „Constitutionibus, Sanctionibus Cleri
 „Gallicani, ac Edictis Regiis, ut &
 „Sacrae Facultatis Decretis omnino ad-
 „versari, Sacra Facultas, suspenso quo-
 „cunque alio negotio, decernat, quod
 „fidei integritati, honori sacri Ordinis,
 „& illorum Magistrorum saluti magis
 „expedire censuerit.,
 „Quibus relatis, subjunxit D. Syn-
 „dicus: Perspectum esse omnibus a
 „multo

Sæc. XVII. „multo tempore præfens negotium;
 A. C. 1701. „constare, sparsum per urbem, ac uni-
 „versum late Regnum, imo & extra
 „Gallias, scriptum quoddam typis non
 „semel editum, cui titulus est: *Casus*
conscientiæ propositus Parisinæ Facultati
 „&c. in ejus inscriptione dici, *proposi-*
tis quæstionibus responsum fuisse a complu-
ribus Theologis Parisiensibus, & in fine
 „subjici, *deliberatum in Sorbona*: ex quo
 „quibusdam videri possit probatum il-
 „lud fuisse a toto Ordine, aut certe a
 „majori illius parte, licet clanculum,
 „S. Facultate, imo & plerisque Magi-
 „strorum prorsus insciis, subscriptum,
 „editumque fuerit: revocatum quidem
 „fuisse a triginta sex e quadraginta Ma-
 „gistris, a quibus probatum fuerat;
 „sed, duobus fato functis, pertinaces
 „supereffe alios duos, quos cum pa-
 „tienti silentio emollire non potuerit
 „Sacra Facultas, imo nec monitis,
 „nec censura Eminentissimi Pastoris,
 „nec amicorum consiliis, nec exilii
 „molestia, nec remotione a sacris mi-
 „nisteriis ullatenus flecti videat & do-
 „leat; jam aperta erroris damnatione,
 „& inflictis, ut par est, pœnis eos ab
 „ipsa oppugnari necessum sit. „

„Præcipuum publicæ offensionis Ca-
 „put omnibus visum fuisse hanc præfati
 „scri-

„scripti propositionem, qua asseritur, Sæc. XVII.
 „Catholico homini & Clerico, qui sub- A. C. 1701.
 „scripsit formulæ Alexandri VII. suffi-
 „cere obsequium, quod vocant, silentii
 „& reverentiæ, ex quo sequitur licere
 „ipsi aliter de hoc sentire quam ab Ec-
 „clesia definitum sit, intus credere, Ec-
 „clesiam ea in re definienda, nempe
 „in damnando Jansenii libro & sensu
 „errasse, falso hæresin tribuisse Janse-
 „nio, pugnare ab annis quinquaginta
 „& amplius adversus umbram, sine
 „caussa ipsam tantopere conqueri, im-
 „merito sanctos Sacerdotes, piosque
 „veritatis defensores ab ea vexari: quæ
 „omnia factiosæ opinionis consecraria
 „horrent aures piæ.,

„Eulgata hac exitiosa Doctrina
 „commotam subito Christianam Rem-
 „publicam: indignationem Apostolicam
 „adversus scandalosam temeritatem
 „scriptis ad Regem literis significatam
 „fuisse a sanctissimo & clementissimo
 „Pontifice: solemni statim censura pro-
 „scriptam fuisse præfatam propositionem
 „ab Eminentissimo Archiepiscopo; cu-
 „jus doctrinam, positis repente fallaci-
 „bus præjudiciis, amplecti se professi
 „sunt plerique eorum, qui infelix scri-
 „ptum incaute probaverant: In idem
 „propositum editis quoque ea de re
 „man-

Sæc. XVII. „mandatis conspirasse multos ex Illu-
A. C. 1701. „striffimis Præsulibus: Regis ipsius so-
 „litum exarsisse tuendæ Religionis stu-
 „dium adversus contumaces turbulentæ
 „novitatis defensores: Excitata ubique
 „pro fidei incolumitate omnium bene
 „sentientium studia & vota.

„Maximo autem dolore non potuif-
 „se non affici S. Facultatem, quæ vide-
 „ret etiam a suis in discrimen adduci
 „præcipua antiquæ doctrinæ suæ & pie-
 „tatis monimenta, Censuram nempe
 „adversus Epistolam Antonii Arnaldi
 „latam Anno 1656. & Decretum super
 „formula fidei datum Anno 1661. ut-
 „rumque haberi apud S. Facultatem
 „summo in pretio, ac veluti normam
 „bene sentiendi & loquendi; servari ut
 „firmissimum veritatis tranquillitatis-
 „que præsidium: subscriptum a singu-
 „lis Sacri Ordinis Magistris, ab omni-
 „bus adhuc candidatis quotidie sub-
 „scribi in testimonium & pignus Ca-
 „tholicæ unanimatis.„

„Nemini dubium esse posse, necessi-
 „tatem interni & sinceri assensus Ec-
 „clesiæ damnanti sensum & Librum
 „Jansenii, seu definiendi factum, ut
 „ajunt, Jansenii, luculenter assertam
 „esse solemni censura lata adversus præ-
 „fatum Antonium Arnaldum; qui, etsi
 „fateri tunc non recusaret Pontificiis
 „cix“

circa illud factum judiciis non esse ob-
 loquendum, offerretque reverentiæ
 silentium (quod quidem nec antea
 servaverat nec postea servavit, imo
 quod stantibus ipsius & cum illo sen-
 tientium præjudiciis servari nequa-
 quam possit) cum tamen assensum
 mentis Ecclesiæ judicio deberi in hoc
 facto Jansenii pertinaciter negaret,
 nec Propositionis circa hoc factum
 damnationem, sacra deliberante Fa-
 cultate, nec debitas huic contuma-
 ciæ poenas effugere potuit: Eundem
 in errorem, eandem in culpam im-
 pegisse duos præfatos Doctores, imo
 gravius lapsos: Antonium Arnauldum
 contendisse quidem satis esse reveren-
 tiæ silentium homini Catholico, sed
 nulla speciali subscriptionis aut sacra-
 menti religione ad assentiendum ob-
 stricto; hos vero Magistros invere-
 cunde docere, etiam eos qui, præ-
 stito Sacramento, subscribere formulæ
 fidei, qua se subjecerunt Constitutioni
 Alexandri VII. factum illud definien-
 tis, & professi sunt a se sincero animo
 rejici & damnari quinque propositio-
 nes excerptas e Libro Jansenii in sen-
 su ab Authore intento, posse tamen
 minus aliter sentire quam definitum
 sit, habere ut Catholicum sensum &
 Librum Jansenii, & circa istud non nisi
 „ad

Sæc. XVII.

A. C. 1701.

Sæc. XVII., ad unum reverentiæ & silentii obse-
A. C. 1701., quum teneri; omnem hanc alienam
 „a Christiana sinceritate responsionem
 „vergere in ludibrium & contemptum
 „dictæ Censuræ & Decreti S. Facultatis
 „super Formula fidei, imo, ut in a-
 „perto est, Apostolicarum Constitutio-
 „num, Sanctionum Cleri Gallicani,
 „& Regionum Edictorum.

„Quibus expositis, & lectis post-
 „modum ex integro Censura S. Facul-
 „tatis adversus Epistolam Antonii Ar-
 „naldi, & Decreto super Formula fi-
 „dei, & articulo præfati scripti, dicti,
 „*Casus Conscientiæ*, qui ad prædictam
 „propositionem pertinet; eoque dili-
 „genter collato cum prædictis Censura
 „& Decreto, D. Syndicus postulavit quod
 „sequitur. Ut S. Facultas renovet &
 „confirmet Censuram latam 15. Jan. 1656.
 „in libellum, cui titulus est: *Epistola D.*
 „*Arnaldi* & decretum super Formula
 „fidei datum 2. Maij Anno 1661.

„Declaret propositionem conten-
 „tam in libello, cui titulus est: *Casus*
 „*Conscientiæ*, qua de Clerico, qui sub-
 „scripsit formulæ fidei ab Alexandro
 „VII. sancitæ, hoc statuitur: *sufficere*
 „*obsequium silentii, & reverentiæ*, adver-
 „sari prædictæ Censuræ in Epistolam
 „Antonii Arnaldi, & decreto super
 „formula fidei. Hanc eandem propo-
 „sitionem

„sitionem damnatam pronuntiet in præ- Sæc. XVII.
 „dicta Censura adversus Epistolam An- A. C. 1701.
 „tonii Arnaldi, eamque afficiat iisdem
 „notis, quibus proscripta fuit Arnal-
 „dina propositio, quæ dicitur facti.
 „Quoniam in scripto dicto, *Casus Con-*
 „scientiæ, præfatæ propositionis, *suffi-*
 „cere &c. præmittitur, poenitentem (cu-
 „jus opinionem innoxiam Doctores illi
 „censuerunt) subscripsisse formulæ san-
 „citæ ab Alexandro VII. quæ adjun-
 „ctum habet juramentum, hanc ad-
 „huc notam addat prioribus, nempe
 „quod illa ipsa propositio memorata,
 „faveat mendacio & perjurio; qua ra-
 „tione ipsam proscripsit Eminentissimus
 „Archipræsul in Mandato adversus
 „prædictum scriptum, *Casus Conscien-*
 „tiæ, promulgato 22. Februarii An. 1703.
 „Declaret se nunc non attingere aut
 „expendere cætera scripti, cui titulus
 „est: *Casus Conscientiæ* capita. Perspe-
 „cta duorum præfatorum Magistrorum
 „pertinacia, decernat ipsos e sinu suo
 „repellendos, expungendosque ex albo
 „Doctorum, & ipso facto repulso, ex-
 „punctosque, nisi intra mensem consi-
 „lium mutaverint, cæterorumque, quos
 „in probando scripto socios habuere,
 „Magistrorum exemplo, inconsultam
 „deliberationem revocaverint, & insu-
 „per Censuræ adversus Epistolam An-
 „tonii
Hist. Eccles. Tom. LXVI, Ss

Sæc. XVII „tonii Arnaldi, Decreto super formula
A. C. 1701. „fidei, & præsentis Conclusioni subscri-
 „pserint, atque de his omnibus certio-
 „rem fecerint sacram facultatem. Quod
 „ut præstent facilius & certius, curam
 „demandet S. Facultas Syndico scri-
 „bendi Epistolam ad duos præfatos Ma-
 „gistros, qua ipsos hortetur, ne com-
 „munem Matrem ipsorum amantissi-
 „mam diuturniori moléstia afficiant,
 „sed prompto ad meliorem mentem re-
 „ditu, & qua par est docilitate, solen-
 „tur. Seligat deputatos, qui Eminen-
 „tissimo D. Archipræsuli referant, quid
 „actum fuerit a S. Facultate, ipsumque
 „rogent, ut gratiarum actiones, vota,
 „obsequia, & gratulationes totius Or-
 „dinis Regi optimo & Religiosissimo
 „nomine Sacræ Facultatis offerat.
 „Quæ cum missa essent in deliberatio-
 „nem ab honorando Magistro nostro
 „Francisco Joisel, Decano, & Comi-
 „tiorum Præsidi, in generali sua Con-
 „gregatione, cui adfuere plusquam 150.
 „Magistri, communibus votis sic cen-
 „suit Sacra Facultas. Propositionem
 „contentam in libello, cui titulus est:
 „*Casus Conscientiæ propositus a Provincia
 Confessario circa Ecclesiasticum ejus dire-
 ctioni commissum, & a pluribus Parisina
 Facultatis Doctõribus decisus, qua dici-*
 „tur, *sufficere &c. adversari Censuræ*
 „S. Fa-

„S. Facultatis latæ de ultima Jan. 1656. Sæc. XVII.
 „in Epistolam Antonii Arnaldi, & De- A. C. 1701.
 „creto ejusdem super formula fidei,
 „dato 2. Maij Anno 1661. Inhærendo
 „prædictæ Censuræ adversus Epistolam
 „Antonii Arnaldi, præfatam Proposi-
 „tionem: *sufficere obsequium silentii &*
 „*reverentiæ*, damnandam esse, ut &
 „ipsam damnat, iisdem notis, quibus
 „in prædicta Censura proscrip-
 „ta est prima ejusdem Antonii Arnaldi Propo-
 „sitione, quæ dicitur *quæstio facti*, nempe
 „ut temerariam, scandalosam, inju-
 „riosam summis Pontificibus & Epi-
 „scopis Galliæ, atque etiam ut præ-
 „bentem occasionem renovandæ ex in-
 „tegro post damnationem Jansenii do-
 „ctrinæ: & in quantum eadem præfata
 „Propositione dicitur illud obsequium
 „reverentiæ & silentii sufficere, etiam
 „iis qui subscribere formulæ fidei, quæ
 „adjunctum habet juramentum ex san-
 „ctione Alexandri VII. prædictis notis
 „hanc etiam esse adjiciendam, ut &
 „adjicit, nempe quod faveat mendacio
 „& perjurio. Stare debere inconcus-
 „sam, sicut & reipsa apud ipsam sem-
 „per stetit & stat, auctoritatem præ-
 „dictæ Censuræ adversus Epistolam An-
 „tonii Arnaldi, & prædicti decreti su-
 „per formula fidei: adeo ut quicumque
 „Magister, aut Candidatus, adversus

S s 2

„utrum-

Sæc. XVII. „utrumque, aut alterutrum, ut & adver-
 A. C. 1701. „sus præsentem Conclusionem, aliquid
 „scripsisse, dixisse, aut prædicasse de-
 „prehensus fuerit, eo ipso a S. Facul-
 „tate pulsus habeatur. Indulgendum
 „præfatis duobus Magistris Nicolao Pe-
 „tit- Pied, Lectori Sorbonico, & Hya-
 „cintho De Lan, Ecclesiæ Rothoma-
 „gensis Theologo, spatium unius Men-
 „sis a die notitiæ: intra quod, nisi da-
 „tam prædicto libello, cui titulus est,
 „*Casus Conscientiæ*, subscriptionem sin-
 „cere revocaverint, & præfenti con-
 „clusioni, ac prædictis, (licet jam an-
 „tea ipsis subscripserint) Censuræ ad-
 „versus Epistolam Antonii Arnaldi, fi-
 „dei que formulæ in Decreto S. Facul-
 „tatis receptæ, absque ulla restrictione,
 „aut exceptione subscribant, & de his
 „omnibus certiozem fecerint D. Syn-
 „dicum, ipso facto, absque ulla alia
 „deliberatione, habebuntur exclusi a
 „Sacra Facultate, & omni spoliati jure
 „Magisterii. Scribendam a D. Syndico
 „Epistolam duobus præfatis Magistris,
 „qua ipsos adhortetur, ut deposita tan-
 „dem pertinacia, vocem S. Facultatis
 „iporum Matris dociles audiant. Ad-
 „eundem esse Eminentissimum D. Ar-
 „chipræsulem per Venerabilem D. De-
 „canum & sex Sapientissimos Magistros
 „nostros seniores & Syndicum, qui ipsi
 „renun-

renuntient quid actum sit a Sacra Fac-
cultate, ipsumque orent, ut Regi Chri-
stianissimo testificetur, quanto grati ob-
sequii sensu delatum ad se jussu Regio
præfens negotium S. Facultas exce-
perit, quam concordi & felici delibe-
ratione confecerit, & nomine S. Fa-
cultatis religiosissimo Principi gratu-
letur dignum Ecclesiæ Primogenito
continuum defendendæ fidei Zelum
ac studium. Ultimo, ut omnibus ma-
gis ac magis innotescat S. Facultatem
in docenda sana doctrina & asserenda
Ecclesiæ Authoritate, constare sibi
semper, typis mandanda esse Latino
ac vernaculo idiomate cura D. Syn-
dici, & publici juris facienda, præ-
sentem Conclusionem, Censuram ad-
versus libellum cui titulus: *Altera Ar-
naldi epistola*, latam ultima Jan. 1656.
& Decretum super formula fidei da-
tum 2. Maij Anno 1661. Cæterum
licet S. Facultas unum tantum supra
memorati libelli, cui titulus est: *Ca-
sus Conscientiæ*, caput damnet, decla-
rat se non intendere alia probare in
eo contenta, quæ nunc non expendit.

Sæc. XVII.
A. C. 1701.